

Gostilničarski Vestnik

Strokovno glasilo „Zveze združenj gostilniških obrti Dravske banovine v Ljubljani“

Oglasi se računajo v oglasnem delu Din 0.75 od mm in stolpa, v tekstnem delu in na zadnji strani pa Din 1.— od mm in stolpa.

Telefon 2675.

Ček. rač. št. 12.036.

Štev. 8.—9.

Ljubljana, dne 21. septembra 1933.

Leto III.

Pred spremembo trošarinskega sistema

Po dolgem in trdem boju so se končno vendar prepričali merodajni krogi, da je dosedanj trošarinski sistem, ki ga vinogradniki v svojem listu nazivajo celo »postulat modrosti«, pil kri ne samo gostilničarskemu obrtu, temveč je napravil tudi v splošnem gospodarstvu popravljivo škodo. Menda je bilo dosti krvavljenja in dosti trpljenja v senci naznačene »državne modrosti«, da se mora končno ukiniti krivica, ki se nam je godila od 18. aprila 1932. leta dalje. »Postulat državne modrosti« zahteva brezdvomno, da rešujejo gospodarska vprašanja zgolj gospodarstveniki, ki so navajeni gledati gospodarske težave z drugimi očmi in iz docela drugačnih vidikov, kakor pa politične osebnosti. Če beremo zadnjo izjavo naših vinogradnikov, opazimo v nji jako malo doslednosti. To, kar se danes dogaja na škodo našega gostilničarja, ki je prisiljen plačevati takse za prodajo vina in žganja, dočim mu ga vinogradnik in prekupčevalec pred nosom prodaja brez vsakih davščin, to najbrže po naziranju naših prijateljev - vinogradnikov ni nemorala, katere so se začeli naenkrat bati, če bi bil »vinogradnik« (po spremembi trošarinskih predpisov) prisiljen v skrajni sili odprodati vino brez plačanja trošarine. Tudi to jim ne gre v glavo, da bi sledili »rubeži, eksekucije in kršnje« vseh mogočih zakonov, kar je nam že vse davno poznano. Marsikateri gostilničarska družina je vsled »nemorale«, ki so jo povzročili trošarinski predpisi, potepa brez strehe in kruha naokoli. Trošarinske takse, ki so se svoj čas kar na slepo diktirale gostilničarju, so povzročile ravno vsled nemorale, povzročene po trošarinskem sistemu, da so sledili neštevilni odvzemi točilnih pravic in nato tudi rubeži, ker se sploh niso mogle plačevati. Kakor vidimo, smo vse to preskusili in vemo, da je grenko in ne moremo pozabiti, da so plod »državne modrosti«.

Vse to, kar nekateri šele sedaj uvidijo, smo mi uvideli že takrat, ko se je koval trošarinski sistem, obžalovati je le, da so se taki zakonski predpisi mogli sploh kedaj izdati, ker so kršili temeljno državljansko pravico — državljansko enakopravnost. Nikakor ne moremo pozabiti, da se je nam diktirala v obliki teh taks nekaka kazen za to, da smemo prodajati v naših lokalih vino in žganje, čeprav se je to komaj en mesec pred izdajo novih trošarinskih predpisov izrecno določilo v novem obrtnem zakonu, za kar smo plačali tudi obrtne takse. Gostilničar naj plačuje takse za one vinogradnike in prekupčevalce, ki mu lahko pred nosom prodajajo vino in pa žganje brez vsakih obremenitev. Tudi zahteva, stavljena od vinogradnikov, da se naj pobijanju zlorab posveča večja pozornost, nas ne more umiriti, ker smo vsled pregrenkih izkušenj prepričani, da se zlorabe ne bodo ukinile toliko časa, dokler se ne bodo do temelja spremenili trošarinski predpisi.

Ne gre nam tedaj za to, da bi se revidirale trošarinske takse ali, da bi se morda ponovno uvedla trošarina ali kontrola, naša zahteva gre za to, da se odvzame zlasti nemu maloprodaja alkoholnih pijač in da se jo pusti edino le za to po obrtnem zakonu pooblaščenemu točilecu. Ker želimo, da bi nov trošarinski sistem bil v resnici plod državne modrosti, priporočamo, da se v glavnem ugo-

tovi, če sta vino in žganje še trošarinski predmeta. Če se zakonodajalec odloči, da sta naznačeni alkoholni pijači trošarinski predmeta, potem naj plača trošarino vsakdo, kdor ju konzumira. Iz tega principa pa naj izvirajo tudi vse posledice, ki se tičejo kontrole prometa z vinom in izključne prodaje v obrtnih točilnicah. Za slučaj pa, da bi se zakonodajalec odločil, da vino in žganje nista več trošarinski predmeta, potem naj bo vino in žganje predmet proste trgovine, pa ju naj prodaja vsakdo, kdorkoli hoče. S tem sklepom pa se naj črta istočasno tudi gostilniška obrt iz obrtnega zakona. Vsaka druga rešitev bi bila kršitev državljan- skih pravic in za gostilničarski stalež nesprijemljiva. Drugo vprašanje pa je, v koliko bi bila druga odločitev izvedljiva.

Verujemo, da je zopetna upostavitve reda, v kolikor se tiče trošarinskega vprašanja jako težka. Previdnost in »državna modrost« bi bila na mestu tedaj, ko so se delali trošarinski predpisi, ki so prizadejali ne samo nam, temveč tudi državni upravi na sto in sto milijonov Din gmotne škode, poleg tega pa povzročili zlorabe, ki se sedaj naenkrat pojavljajo na nasprotni strani kot maščevalni strahovi.

Mi ne želimo tedaj ničesar drugega, kakor da se uvede red in dvakrat red. Potem smo uverjeni, da takoj prestanejo zlorabe in da se nam vrne tudi pravica, ki se nam je tako lahkomišelnost vzela. **Mi ne pooblašamo samo enega poslance, temveč pooblašamo vse poslance, da zaščitijo kot poklicani predstavniki ljudstva dravske banovine vse državljane v enaki meri. V tem tiči državniška modrost, katere naj v bodoče kraljuje v našem parlamentu.**

Obči cestni red

Kr. banska uprava je izdala dne 30. maja 1933 naredbo o zaščiti javnih cest in varnosti prometa na njih za dravsko banovino. Ker je ta naredba od važnosti tudi za tujski promet in za splošnost, jo objavljamo v izveščku:

Žive meje, nasadi in grmovje, ki stoje bliže ko 2 metra od zunanje meje cestnega zemljišča, ne smejo segati višje nego 1.50 m nad cestni nivo in se morajo obsekati ali obstriči, kadar presežejo to višino. Nobena ograja, nasad ali druga naprava v razdalji 50 m od železniških križišč, dalje ob cestnih križiščih ter ob ozkih ovinkih ne sme zastirati preglednosti križišč in ovinkov.

Drevje in vejevje ne sme segati v zračni prostor cestnega zemljišča niti ovirati prometa ali zastirati pregleda na javnih cestah. Drevje in vejevje, ki visi na zemljišče javne ceste, ovira promet ali zastira pregled, se mora brez poziva odstraniti v roku 6 mesecev, ko dobi ta naredba obvezno moč.

Bliže ko 1 m od zunanje meje cestnega zemljišča se brez dovoljenja cestne uprave ne sme skladati les, kamenje, opeka in drug material. V razdalji pod 4 m od zunanje meje cestnega zemljišča se ne sme orati v smeri proti cestišču, marveč samo vzporedno s cesto. Ob javnih cestah bliže kot 1 m od zunanje meje cestnega zemljišča je prepovedano postavljati ograje iz bodeče žice. Ograje, ki so postavljene proti tem predpisom, se morajo odstraniti do 1. januarja 1934. Voda s streh ali zasebnih zemljišč se sme odvajati v cestne jarke samo s privolitvijo pristojne cestne uprave. Brez dovoljenja

banske uprave se ne smejo postaviti vobče nikakšne zgradbe bliže nego 4 m od zunanje meje cestnega zemljišča. Dela, ki morejo promet posredno ali neposredno ogražati, kakor odvajanje vode, razstreljevanje kamenja, spuščanje hlodov, izkopavanje se smejo izvrševati le z dovoljenjem pristojne cestne uprave.

Za vožnjo z vsemi vrstami vozil, tudi za bicikle, za voznike, ježo in gonjo živine je namenjeno samo vozišče, dočim so hodniki, pešpoti, javni nasadi, parki, drevoredi in sprehajališča le za pešce. Tovor naj bo tako naložen in pritrjen, da ne more pasti z vozila in da ne povzroča prevelikega ropota. Ne sme se vleči po tleh niti ne smejo sedeti in drugi predmeti štrleti čez širino vozila ali tovora.

Vsa vozila morajo voziti počasi in s povečano previdnostjo:

1. po mostovih in pred železniškimi prelazi;
2. pri vožnji z ene ceste na drugo, pred cestnimi križišči in čez nje;
3. pri vožnji iz ozkih ali stranskih ulic na glavno cesto, iz dvorišč, vež, garaž itd.;
4. na nepreglednih ovinkih, v ozkih ulicah in ob gostem prometu;
5. pri vožnji po strmih cestah in ulicah navzdol;
6. pred šolami, kadar prihajajo ali odhajajo otroci, pred cerkvami, kadar gredo večje množice ljudi v cerkve ali iz cerkve, pred bolnišnicami, na sejmiščih ob tržnih dneh, po prahu in dežju;

7. Kadar so na cesti vojaške čete, sprevidi, procesije, pogrebi in slično.

Prepovedano je rezati ovinke. Pred srečanjem se mora vsako vozilo umakniti po možnosti daleč na svojo desno stran. Prehiteva se na levo le tedaj, ako ni ogrožena varnost osebe in imetja, ako prednje vozilo vozi v koraku ali z manjšo brzino, ako je pred njim dovolj prostora in je cesta pregledna in ne prihaja v bližini nasproti nobeno vozilo. Voznik prednjega vozila ne sme preprečiti prehitavanja, temveč se mora na znamenje umakniti popolnoma na desno stran. Na ovinkih, voglih, križiščih, mostovih se ne sme prehitovati. Kjer bi bila drugače varnost ogrožena, je dovoljeno voziti z dvorišč in drugih izhodov na cesto le tako, da je pri izhodu oseba, ki opozarja na bližajoče se vozilo in pazi tudi sicer na varren izvoz. Postajanje je prepovedano na cestnih križiščih, ostrih ovinkih, mostovih, na železniških prelazih, na levi strani ceste v smeri vožnje, na stojališčih izvoščkov, avtobusov, na postajališčih cestne električne železnice, povsod, kjer bi bila s tem ogrožena osebna varnost, varnost imetja in promet. Ponoči je prepovedano puščati vozila na cesti. Če pa mora vozilo zbog nepremagljive ovire ostati na cesti, se mora spraviti na skrajni desni rob vozišča in mora obdržati predpisano luč. Če se pri vožnji dogodi nezgoda, mora vozač svoje vozilo takoj ustaviti in poškodovanemu na najboljši način nuditi prvo pomoč, ga po potrebi obvezati, prenesti v bližnjo hišo, prepeljati na dom, poklicati zdravnika, ali ga prepeljati v bolnico. Pri smrtni nesreči se mora pustiti nastalo stanje po možnosti nedotaknjeno in nesrečo javiti najbližjemu varnostnemu organu. Voznik mora biti pri vožnji popolnoma trezen, ne sme spati na vozu in tudi ne pokati z bičem ali na drug način nadlegovati ostale voznike in občinstvo. Vsak voz mora imeti med vožnjo svojega voznika. Vsako vprežno tovorno vozilo mora imeti tablico, ki je pritrjena na vidnem mestu, na le-

vi strani vozila in vedno dobro ohranjena. Tovornemu avtomobilu se sme priklopiti samo 1 privezni voz, ki mora tudi imeti evidenčno tablico, kakor avtomobil in zadaj luč. Lastnik motornega vozila je odgovoren, da vodi motorno vozilo le taka oseba, ki je po predpisih za to upravičena. Ob slabem vremenu in po blatnih cestah morajo motorna vozila voziti tako previdno, da ne obrizgajo z blatom in vodo pešcev in zidovja. Prevažanje oseb s tovornimi avtomobili je v splošnem prepovedano. Dovoljeno je samo izjemno za posebne prilike, a nikdar ne obrtoma in proti plačilu. Avtobusi smejo postajati samo na oblastveno ugotovljenih, iz vozniških redov razvidnih in ob progi naznačenih stalnih ali pogojnih postajališčih. V avtobusih se sme prevažati samo ono število potnikov, ki ga je odobrilo oblastvo. Vstopati in izstopati je dovoljeno samo na postajališčih. Z avtobusom sme voziti le šofer, ki je vsaj 25 let star in ima vsaj 2-letno dovoljno prakso po uspešno opravljenem izpitu za vožnjo z avtomobili in je z uspehom naredil poseben izpit za vožnjo z avtobusi. Pušenje v avtobusih je prepovedano. Vsak avtobus mora imeti dva gasilna aparata. Nihče ne sme samostojno opravljati motornih vozil, ako ni opravil predpisanega izpita, ter nima šoferske izkaznice. Vsako kolo mora imeti razen zvonca in luči tudi dobro zavoro. S kolesom se smejo voziti oni, ki so zadostno izveščani. Dajanje znakov z zvoncec se mora takoj ustaviti, če se plaši živina. Prepovedana je vožnja več oseb na enem kolesu. Posebno je prepovedano jemati na kolesa otroke. Pešci ne smejo hoditi po vozišču, temveč se morajo poslužiti hodnikov ali pešpoti. Drugod morajo hoditi ob robu ceste. Sankanje in drsanje na javnih cestah je prepovedano. Smučanje na javnih cestah je dovoljeno. Pri sanjah mora imeti vprega zvonček ali kraguljček.

Kr. banska uprava pa je izdala istočasno za področja uprave policije v Ljubljani, Mariboru, Celju in Ptuj še poseben mestni cestni red. Glasom te naredbe nadzorujejo cestni promet policijski stražniki, ki pokažejo na znamenje vozačev v smeri vožnje, ali je cesta v označeni smeri prosta ali ne. Znamenje za prosto cesto je energičen zamah z roko v smeri vožnje. Če pa cesta ni prosta, tedaj dvigne stražnik roko. Stražnikom vodilom se mora vsakdo pokoriti. Prepovedano je voziti s konji brez brzd. Voznik mora na križiščih označiti smer vožnje z zamahom biča ali z roko. Kadar hoče ustaviti, mora to naznačiti z navpičnim dvigom biča ali roke. Vozila, ki sama, ali katerih tovor pri nagli vožnji delajo hud ropot, morajo voziti počasi. Vozovi cestne električne železnice imajo na križiščih prednost pred drugimi vozili. Kajenje v notranjosti tramvajskega voza je prepovedano. Za pešce so hodniki in pešpoti. Pešci naj hodijo vedno na desni strani hodnika v smeri hoje in prehitujejo na levo, izogibajo se pa na desno. Prodajni in drugi predmeti, razstavna okna in druga reklamna sredstva, ki se razobešajo ali razstavljajo na poslopja, na vrata, na okna ne smejo do višine 3 m nad hodnikom, pešpotom, trgov, cesto molet več nego 6 cm na te objekte. Sveže pobarvane izložbe, okna, ograje in druge predmete tik ob hodnikih in potih je treba primerno označiti, da se pešci ne omažejo. Z ledom naloženi vozovi se morajo pri skladanju ustavljati zapored tako, da promet ni oviran. Razbijanje in spravljanje ledu se mora

pričeti takoj, ko se led pripelje in ne pretrgoma nadaljevati. Ko se delo konča, je treba prostor osnažiti in posuti s peskom, pepelom ali žaganjem. Prilepljanje lepakov na javnih cestah je dovoljeno samo na prostori, ki so za to določeni. Prepovedano je vsako onesnaženje javnih cest, trgov in nasadov, onesnaženje je tudi pisanje in risanje po zidovih, pljuvanje, izlivanje vode, pomij in smrdljivih tekočin na cestne jarke. Prepovedano je metati na ceste, ulice, trge, hodnike žareče vžigalice, ostanke cigar, cigaret, papir, kostanj, odpadke jedil in podobno. Glazbene produkcije, podoknice na javnih prostorih in trgih s smejo vršiti le z dovoljenjem državnega policijskega oblastva.

Postavljanje gramofonskih in radijskih zvočnikov ob javnih cestah, ulicah, trgih in drugih javnih prostorih je prepovedano. Če so ti aparati nameščeni na gostilniških ali zasebnih vrtovih in dvoriščih ne smejo imeti premočnega zvoka. Po 22. uri zvečer in pred 7. uro zjutraj se pa tudi ne smejo porabljati. V posebnih primerih sme dovoliti izjeme samo državno policijsko oblastvo v Ljubljani, Mariboru in Celju, v Ptujju pa mestno načelstvo. Enako se smejo glasovirji, gramofoni in zvočniki v zasebnih stanovanjih pri odprtih oknih uporabljati samo do 22. ure zvečer in po 7. uri zjutraj.

Prepovedano je petje v gostilnah, kavarnah in sličnih obratovalnicah pri odprtih oknih. Po 22. uri zvečer in pred 7. uro zjutraj se z godbo, petjem ali sicer z obratovanjem v takih obratovalnicah ne sme kaliti javni mir.

Ta naredba je stopila v veljavo 1. julija 1933.

Važno opozorilo glede šušmarstva z vinom

Načelstva naših združenj nam ne prestando dostavljajo prijave, da se za šušmarstvo z vinom, ki se je razpaslo v celom območju naše banovine, ne brigajo varnostni in finančni organi ter da občinske uprave ne kažejo prav nikakega zanimanja, da bi to šušmarstvo izkoreninile. Na podlagi teh prijav smo se obrnili na pristojno mesto kr. banske uprave ter zaprosili za odpomoč teh nedostatkov, ker je brez oblastnega postopanja nemogoče zatreti to nadlogo, ki se je kot kuga razpasla v naših krajih. Kr. banska uprava nam je sporočila, da je izdala jako odločno in popolnoma jasno okrožnico glede preganjanja neopravičenega obrtovanja in da se ta okrožnica razumljivo nanaša tudi na šušmarstvo v gostilničarskem obrtu. Opozarjamo vse naše članstvo, da so po tej okrožnici osebno odgovorni za izvršitev navodil, ki jih daje kr. banska uprava v naznačeni okrožnici predvsem občinski predstojniki, poveljniki orožniških postaj in policijski organi. Okrožnica je bila že svoječasno razglašena v časopisju, vendar smatramo za potrebno, da jo še enkrat predložimo vsemu našemu članstvu. Okrožnica se glasi:

Kraljevska banska uprava dravske banovine.

VIII. No. 6788/1

Ljubljana, 6. dec. 1932.

Preganjanje neopravičenega obrtovanja.

Vsem sreskim in mestnim načelstvom ter sreski izpostavi v škofji Loki, Upravi policije v Ljubljani ter predstojništvoma mestne policije v Celju in Mariboru.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je z današnjim dopisom opozorila bansko upravo, da postaja neopravičeno obrtovanje v zadnjem času takšno, da je nastali položaj naravnost nevarljiv in pretil uničiti celo vrsto osobito šibkejših strok po deželi in po mestih. Kr. banska uprava ni nehala opozarjati in naročevati vedno znova čim strožjo in poostreno uporabo kazenskih obrtnih določil, vendar se je mogla pre-

pričati, da nikakor stanje in zaščita upravičenega obrtništva ni boljše, temveč se slej ko prej prav na široko in brezobzirno in pred očmi oblastev in varnostnih organov šušmari. Saj so ponekod kar na kupu neopravičeni obrtniki, ki jih mora šele čim manj zaposleni obrtnik ovaditi čisto neposredno na bansko upravo iz strahu pred sovraštvom ovadenih, da kršitelje zadenejo kazenske posledice. Šušmarjenje nikomur ni v korist, niti šušmarjem samim ne. Predvsem so prikrajšana davčna oblastva na dohodkih, z njimi vred občine in javnopravne korporacije. Močno so prizadeti v konkurenčni sposobnosti redni obrtniki, ki pač nosijo precejšnja bremena tudi za druge davkatve poleg davkov, kvari se pametna cena za obrtniške izdelke, ki je pogoj zdravemu gospodarskemu življenju, obrtništvu manjka zaposlitev in s tem gospodarski napredek, obenem pa tudi gineva možnost, da se zaposluje več kvalificiranega osebja. Šušmar sam pa je, ko ga zadenejo občutne kazni, navadno v položaju, da nima listin za samostojen obrt v redu in mora prositi za pomoč, ki se mu ne more dati. Med tem pa bi kot pomočnik navadno že lahko dosegel redno usposobljenost! Nikomur zato ne koristijo, če se ne pazi čim bolj in čim ostreje na strogo izvrševanje tudi teh določil obrtnega zakona.

Novi obrtni zakon izroča posle z evidenco vajencev in pomočnikov pri rokodelskih obrtih občinam, kadar dotična strokovna združba nima sedeža v istem srezu ali mestu. S tem nastane za občine dolžnost, da obenem z izvrševanjem evidenčnih poslov pazijo na vsako nepravilno obrtovanje ne samo evidenca, ampak še bolj razna nedopustna razmerja med upravičenimi obrtniki in neza-poslenimi pomočniki morajo biti predmet pažnje občinskih oblastev. Že prej omenjena skrb za urejene razmere pa zahteva in se zato odredi:

1. da se brezpogojno ovadi brez kakršnegakoli ozira vsak, ki se neopravičeno, t. j. brez pooblastila ali dovolila bavi ali tudi samo enkrat ali včasih, bodisi tudi samo proti plačilu v blagu ali proti nagradi, izvrši kako obrtniško delo ali prodaja oziroma celo večkrat trguje s stvarmi, ki niso pridelki njegove kmetije oziroma kmečkega gospodarstva sploh, kolikor to ne spada pod obrtni zakon,

2. da se z vso strogostjo zahteva pri vseh upravičenih obrtnikih napis na vnanji strani vhoda v obrtni lokal (delavnico ali trgovino) s polnim krstnim in rodbinskim imenom (§ 128 ob. z.), kjer pa so napisne deske obrtnikov in trgovcev, ki so šele po novem zakonu pridobili obrtnice pravice — in takih je že povsod mnogo — pomanjkljive, ker so njih imena škrajšana ali pa krstniki imen sploh ni, je staviti pod kaznijo rok, v katerem se imajo napisi brezpogojno izmenjati,

3. da se pozovejo vse občine k poročilu ali so izvršile zabeležbo rokodelskih vajencev in pomočnikov onih strok, katerih zadrage imajo sedež zunaj dotičnega sreza,

4. da so gg. občinski predstojniki, poveljniki orožniških postaj in policijski organi osebno odgovorni za vestno izvršitev te odredbe, na katero kraljevska banska uprava polaga posebno važnost. Pričakuje se zato, da hoste dali tej odredbi potrebnega poudarka, kazensko postopanje pa nato čim vestneje izvedli.

Ban: Dr. Marušič s. r.

Prosimo tedaj slehernega gostilničarja, kakor tudi načelstva in odbornike naših uprav, da opozorijo pri vsakem neopravičenem trgovanju z vinom najbližjo žandarmerijsko postajo, če pa je ta preoddaljena, občinskega predstojnika ali pa občinskega odbornika, da prepreči šušmarstvo. V kolikor pa se tiče sodelovanja finančne kontrole, ki to v nekaterih krajih odklanja, pa sporočamo, da predvideva trošarinska novela z dne 18. aprila 1932 tudi trošarinske prestopke, kateri se morajo

1. Prvovrsten, osvežujoč in zdrav brizganec

v vročih poletnih dneh napravite, če vinu, pomešanem z Radensko zdravilno vodo pridene te košček ledu

2. Stara, težka in rdeča vina

se najbolje mešajo z Radensko Gizelino vodo

Radenska Gizelina voda ne spremeni barve vinu, mu ne vzame naravnega okusa ter ustvari res prijetno, okusno in zdravo pijačo

3. Kot namizno vodo hvalijo sladokusci najbolj

Radensko kraljevo vodo ki je v vročih poletnih dneh najcenejše in obenem tudi najboljše okrepčilo in osvežilo

naravno zasledovati po finančnih organih. Tedaj je izgovor finančnih organov, da niso poklicani brigati se za trgovino z vinom v kolikor se ne vrši v obsegu novih trošarinskih predpisov — nepravilen.

Kdo vse dobi pooblastila za vinotoče pod vejo?

V zadnji številki našega lista smo omenili, da je graščak Herberstein iz Ptujja ponovno zaprosil za vinotoč pod vejo, ker najbrže tudi letos ne more plačati davkov. Danes lahko sporočamo javnosti, da je naznačeni lastnik večkratni veleposestnik, lastnik precejšnjega števila gradov in tvornic v resnici dobil vinotoč pod vejo s to razliko, da se mu ga letos ni dovolilo v Ptujju, temveč na posestvu v Vurbergu, kamor vabi potom časopisja žejne zemljane. Ta velikaš in večkratni milijonar se je tedaj postavil v ono kategorijo, v kateri se nahaja revni vinogradnik iz Haloz, ki se preživlja le od svojega malega vinograda. Naravno, da je postopanje graščaka vzbudilo veliko pozornost in niso neutemeljene opazke, češ, drugemu se radi neplačanih davkov zarubi vse, kar ima, tega velikaša pa se pardonira in se mu izdajajo pooblastila, ki gredo na škodo našega obrtnika. Mi se tem opazkam pridružujemo v polnem obsegu in se vprašamo, kdo ima od merodajnih krogov interes, da se štiti premožne osebe v onem času, ko se našemu gostilničarju jemlje možnost nadaljnega obratovanja, ker ni mogel n. pr. plačati visokih taks. Menda vendar ni na mestu strah pred visokimi naslovi, saj se nahajamo v demokratični državi, kjer bi naj bili vsaj po ustavi vsi državljani enaki. Prepričani smo, da bi se osebam z visokimi naslovi in z velikim premoženjem že lahko raztolmačilo, da se jim kaj takega v današnjem času ne more dovoliti, ker živi še mnogo tisoč in tisoč zvestih državljanov v večji revščini — kot so grofje, različni dvorni svetniki, ki pa vseeno z znojem na svojem licu poravnajo svoje obveznosti napram državi. Kaj bi n. pr. napravili na Češkoslovaškem z našim aristokratom, ki bi se usodil živeti na škodo čehoslovaškega obrtnika, kaj bi napravili n. pr. v Nemški Avstriji z našimi dvornimi svetniki ali pa upokojenimi visokimi oficirji, če bi hoteli kot vinogradniki z vinotoči pod vejo šušmariti avstrijskemu gostilničarju. Prepričani smo, da bi našli dovolj sredstev, s katerimi bi jih poučili, da se morajo tudi ti nekdanji fevdalisti in pripadniki visokih družb naučiti v današnjih težkih časih »skrbeti« in da morajo haš ti z dobrimi vzgledi prednjačiti drugim davkoplačevalcem. Radovedni smo, kaj poreče k temu pooblastilu gosp. poslanec Lovro Petovar, ki je po našem znanju baje odločen nasprotnik takih vinotočarjev?

Pri izdaji pooblastil za vinotoče pa smo doznali še za drugi, jako zanimiv slučaj. Kot poznano, dovoljuje banska naredba vinotoče samo vinogradnikom, ki imajo manj kot 3 ha vinograda. Ob naši severni meji pa imamo še precej samostanov, katerih centrale so vse v Nemški Avstriji. Ker imajo ti samostani velika vino-

gradniška posestva, je razumljivo, da ne morejo zadnja leta dobivati dovoljenja za vinotoče, ker so — odnosedno bi morali biti — samo privileg malega vinogradnika. V samostanih pa žive brihtne glave, če sami ne morejo, si pa vzamejo kako osebo, ki ji imposodi svoje ime, da pa stvar še bolj drži, se razglasi enostavno, da se je napravilo zakupno razmerje s samostanom in z osebo, ki ima, recimo, dobre zveze. Do takega zakupnega razmerja je prišlo med Chorherrenstiftom Vorau in pa med nekim Birgmajerjem. Na podlagi tega zakupnega razmerja, ki ni razviden iz zemljiške knjige, je dobil g. Birgmajer baje vsled dobrih vezi iz Ljubljane dovolilo za vinotoč pod vejo. Seveda se to zakupno razmerje ne nanaša na letošnji vinski pridelek, katerega bi g. Birgmajer pridelal, temveč se nanaša na »onj lastni pridelek«, katerega imajo gg. patri že v svojih vinskih kletih. Da pa je prišla resnica »o zakupnem razmerju« še bolj do veljave, je Chorherrenstift Vorau mesto g. Birgmajerja kot pravega zakupnika objavil v časopisih, da se je vinotoč Chorherrenstifta Vorau otvoril, in da se prodaja vino po tej in tej ceni.

V tej zadevi so po našem doznanju napravile naše stanovske organizacije in pa Zbornica TOI v Ljubljani primerno predstavko na kr. bansko upravo, ki pa je ostala do danes še nerešena. Ker pa ima vinotočar pod vejo pravico točenja samo 3 mesece, se bo seveda zgodilo tako, da bo »vinogradnik« g. Birgmajer, kot zakupnik iztočil preje »lastni pridelek«, kakor pa bodo pritožniki prejeli rešitev. Iz tega se vidi, da je treba danes imeti le dobre zveze, pa se lahko verjame tudi največjim naivnostim. S tem smo zopet dokazali — z ozirom na naš prejšnji uvodni članek — možnost in pa novo pot, po kateri se pride najlažje do uspeha. Veza je glavno, vse drugo je nič.

Gostilničarji obiščite vinogradnike v Slovenskih goricah!

»Društvo prijateljev Slovenskih goric«, katero je ustanovil naš zvezni ravnatelj, priredi v vzhodni del Slovenskih goric, to je v ormoško-ljutomerske gorice v nedeljo dne 8. oktobra t. l. velik izlet s posebnim vlakom iz Ljubljane. Izletniki bodo razporejeni na več skupin tako, da bodo obiskani vsi znameniti vinski vrhovi. Skupine bodo izstopile v Ptujju, Ormožu in Ljutomeru ter priredile pod strokovnimi vodstvi izlete. Tako n. pr. bodo skupine

za Ptuj si lahko ogledale poleg mesta samega in ostalih krajev tudi vinograde Stajerske hranilnice v Podlehniku, Sv. Vid, Vareja, Majski vrh (vse v Halozah), Vurberg, Mestni vrh pri Ptujju in Placarski vrh.

Skupine za Ormož si bodo ogledale vinske gorice v Stolenšaku, Litmerku, Svetinjah, Lešnico, Runeč, Kogel, Vel. nedeljo, Strmec, Hajndl, Šardinje, Stanovščak, Strezetino, Hranigovce, Korački vrh, Kostanj, Sv. Tomaž, Koračice, Pršetince, Lahonščak, Desnjak, Hardek, Pavlovski vrh, Jeruzalem, Hum, Krčevino, Brebrovnik,

Tifenbach, Sv. Miklavž, Kajžo, Križanščak, Temnar, Ilovec, Vuzmetince, Gomila, Stara gora.

Skupine za Ljutomer si ogledajo vinograde v: Rajžihar, Kotnikov breg, Jeruzalem, Radomerje, Kamenščak, Strmec, Bukovje, Admontski samostan, Plešivica, Žerovince, Hujbar, Žvab, Vidanovce, Veščički breg, Globoko, Slamnjak, Kalvarijo, Globočki vrh, Kapela nad Slatino Radenci.

Torej same vinske gorice. Vinogradniki nam sporočajo, da bodo odprli svoje kleti, ker želijo, da bi vsak izletnik »poskusil« in do dobrega spoznal slovečo kapljico ormoško-ljutomerskih gorice.

Vožnja iz Ljubljane do Ljutomerja z brzovlakom in nazaj (vlak se ustavlja samo v Litiji, Zidanem mostu, Celju, Poljčanah, Pragerskem, Sv. Lovrencu na Drav. polju, Ptuju, Ormožu in Ljutomeru) **stane s celodnevno prehrano** (južina, kosilo, malica in večerja, vselej z vinom) **ter vse vožnje z vozovi in avtomobili za osebo in za vse skupine le 94 Din.** Člani, ki reflektirajo le na ugodnost vožnje, ne pa tudi na skupne obede in vodstva, **plačajo le 55 Din.**

Udeleženci iz Dolenjske, Gorenjske in Notranjske uživajo z njihove postaje do Ljubljane $\frac{2}{3}$ popust in plačajo tedaj le $\frac{1}{3}$ običajne vozne cene. Prijaviti pa se morajo najkasneje do 30. septembra, da se jim preskrbi znižani vozni listek.

Gostilničarji! Naše organizacije so poskušale že pogosto navezati najožje stike z vinogradniki Slovenskih gorice. Sedaj se vam nudi najlepša prilika, da obiščete njihove vzorno urejene vinske kleti, ter da na licu mesta poskušate izborno vinsko kapljico, ter postanete stalni odjemalci njihovega pridelka.

Prijave sprejema za članstvo do vključno 30. septembra zvezna pisarna Zveze združenj gostiln. obrti v Ljubljani.

Zahtevajte prospekte!

Spremembe v gostilničarskih obratih

Glasom poročila Združenja v **Mariboru** so se izvršile sledeče spremembe:

Cizl Josip, kavarna, Maribor, Aleksandrova c. 45, ukinil.

Preac Marija, gostilna, Maribor, Ruška c. 7, ukinila.

Rotar Frančiška, točilnica, Maribor, Gosposka ul. 40, ukinila.

Jakin Marija, gostilna, Maribor, Vojasniška ul. 4, začasno ukinila.

Filipič Frančiška, prevzela od Božič Marije, Maribor, Tattenbahova ulica 22.

Gračner Terezija, prevzela od Božiček Franca, Maribor, Meljska cesta 9.

Möschl Marija, prevzela od Horvat Nika, Maribor, Koroška c. 4.

Curk Franc, prevzel od Jamšek Frančiške, Maribor, Frankopanova 11.

Benko Rozina, prevzela od Širca Antonije, Maribor, Koroška c. 56.

Teraš Marija, prevzela od Križnič Roze, Maribor, Danjkova ul. 10.

Glasom sporočila Združenja v **Ptaju** so se izvršile sledeče spremembe:

Orel Frančiška v Ptaju, ukinila obrt.

Mervar Karla v Ptaju, ukinila obrt.

Debeljak Martin, Medribnike, prevzel od Debeljaka Janeza.

Kastner Marija, Majski vrh 44, obč. Vreža p. Sv. Vid pri Ptaju, nova gostilna.

Ranfl J., Budina pri Ptaju, nova gostilna.

Glasom sporočila Združenja v **Novem mestu** so se izvršile sledeče spremembe:

Jarc Janez, Podboršt 9, obč. Mirna peč, ukinil dne 26. VI. 1933.

Zurc Josip, Dvor 1, obč. Dvor, ukinil I. VII. 1933.

Glasom sporočila Združenja na **Jesenicah** so nastale sledeče spremembe:

Z obratovanjem je pričel novi lastnik (ime ni navedeno) hotela »Erika«, Kranjska gora.

Glasom sporočila Združenja v **Ljubljani** so nastale sledeče spremembe:

Vospersnik Ulrik, prej Marija Vospersnik, kavarna, Ljubljana, Stari trg št. 34.

Smoljanovič Zvonko, poprej Dörfl Marija, bufet, Ljubljana, Mestni trg 12.

Nemetl Jelka, bufet, Ljubljana, Stari trg 11 a, prenehala z izvrševanjem.

Po sporočilu Združenja v **Zagorju** so nastale v obrti sledeče spremembe:

Rozalija Jerin, Toplice 67, obč. Zagorje, z dne 1. I. 1933 opustila.

Forte Ivan, Potoška vas, obč. Kotredež, z dne 1. VII. 1933 začasno ukinil.

Združenje **Šoštanj** sporoča, da sta prenehala izvrševati gostiln. obrt dva člana in sicer:

Zlebnik Franc, gostilna v Št. Vidu nad Zavodnjo pri Šoštanju.

Cerkveno oskrbnništvo v Belih vodah pri Šoštanju.

Združenje **Novo mesto** poroča, da je prenehala izvrševati obrt:

Ga. Kapsch Veronika, Uršno selo, občina Toplice.

Ga. Samida Ida, Čermošnjice, bo vodila gostilno naprej po pok. možu Matiji.

Kaznovanje po obrtnem zakonu

Radi šušmarstva v gostilničarski obrti v Mariboru in Ljubljani so bile kaznovane sledeče osebe:

1. G. Požauko Franc, železniški strojevodja in ga. Koropec Alojzija, zasebnica, radi točenja na Radvanjski cesti št. 28, vsak na 1000 Din globe in 650 Din na taksah. (Akt št. 18596/4163/33 mestnega načelstva v Mariboru dne 3. II. 1933.)

2. G. Vrhunc Marija, Cankarjeva ul. 20, trgovka, na 300 Din in 1250 Din takse (spis mestnega načelstva v Mariboru z dne 18. VII. 1933., št. 8229/1649).

3. G. Krušič Ivan, mesar, Lekarniška ul. 7, na 1000 Din globe in 1250 Din takse (spis mestnega načelstva v Mariboru z dne 18. VII. 1933., št. 10136/1890).

4. G. Kmetič Marija, Danjkova ul. 8, baraka c, globa 50 Din, taksa 1250 Din (spis mestnega načelstva z dne 19. VII. 1933., št. 6596/1491).

5. G. Vrabl Marija, branjevka, Erjavčeva ul. 10, globa 50 Din, taksa 1250 Din (spis mestnega načelstva z dne 19. VII. 1933., št. 10208/33).

6. Skoliber Marija, branjarja, Ruška c. 35, na 50 Din globe in 1250 Din takse.

7. G. Krušič Marija, Lekarniška ul. 7, na 1000.— Din globe in 1250 Din takse (akt mestnega načelstva z dne 11. VIII. 1933., št. 10136/1899-33).

8. G. Hvalec Josip, Lekarniška ul. 4, na 500 Din globe in takso za 1250 Din (akt mestnega načelstva z dne 11. VIII. 1933., št. 10549/1949).

9. G. Kolbl Alojzija, Wolfova ul. 18, na 250 Din in 1250 Din takse (akt mestnega načelstva z dne 26. VIII. 1933., št. 10771/1974/33).

10. G. Lesjak Roza, Loška ul. 25, na 50 Din globe in 1250 Din takse (akt mestnega načelstva z dne 26. VIII. 1933., št. 11816/2131/33).

11. G. Lauko Maks, Cankarjeva ul. 30, na 250 Din globe in 1250 Din takse (akt mestnega načelstva z dne 28. VIII. 1933., št. 10138/1901/33).

12. G. Zebiš Josipina, Stritarjeva ul. 15, na 250 Din globe in 1250 Din takse (akt mestnega načelstva z dne 28. VIII. 1933., št. 12152/2187/33).

13. G. Sterle Matija, Ljubljana, Izanska c. 202, z razsodbo mestnega načelstva v Ljubljani na 3.500 Din.

Igračke za kavarne ter biljardne predmete

E. EHRLICH, SOMBOR

Ilustrovani cenik zastoj

Iščem zastopnika za Dravsko banovino.

Novi grobovi

Žuraj Ivan mrtev. Ravno ob zaletu lista smo doznali za žalostno novico, da je postal žrtev letalske nesreče v Ljubljani znani in splošno priljubljeni lesni trgovec, lastnik parne žage in gostilničar g. Žuraj Ivan iz Slov. Bistrice. Nameraval je odpotovati po trgovskem poslu na Sušak in bi zamudil zvezo, če ne bi telefonično zaprosil vodstvo aerodroma, da naj zadrži letalo za nekoliko časa. Smrt je rada ustregla njegovi prošnji ter ga počakala, da položi tudi njega med svoje žrtve, ki so se komaj par minut veselile v zračnih višavah.

Težka izguba, ki je zadela ugledno družino Žurajevih iz Gor. Bistrice in pa naše Združenje v Slov. Bistrici, pri katerem je pok. Žuraj z zanimanjem sledil našemu gibanju, nam zapušča v tej bridkosti vsaj svetel spomin na moža, ki je posvečal svoje življenje le delu in napredku. Svojem naše sožalje!

Združenje gostilniških podjetij v Trbovljah nam sporoča sledeče:

V Trbovljah je na praznik Vnebovzelja preminul splošno poznani gostilničar in posestnik gosp. **Volbenk Ameršek.**

Umrl je bil dolga leta uslužben kot rudniški poduradnik, kjer si je s pridnostjo in delavnostjo prihranil toliko, da si je v Trbovljah postavil lastni dom, kjer je pozneje otvoril tudi gostilno. Kot član Združenja gostilničarjev je bil drugim vzor ter je v stanovski zavednosti marljivo sodeloval, tako, da ga bo pogrešalo tudi združenje. Ni ga bilo sestanka, da bi se ga oče Ameršek ne bil udeležil. Vkljub visoki starosti 74 let je bil krepak in zdrav, a nepričakovana zavratna bolezen mu je mahoma pihnila luč življenja.

Kako je bil Volbec priljubljen med tukajšnjim prebivalstvom vseh slojev, je pokazalo spremstvo na njegovi zadnji poti.

Dobremu tovarišu naj bo zemlja lahka, užalošeni vdovi in preostali družini pa naše iskreno sožalje!

Izlet s posebnim vlakom v Salzburg in München

priredi »Putnik« v dneh od 6.—12. oktobra t. l. Odhod iz Ljubljane v nedeljo 7. oktobra ob 2.30 ponoči preko Beljaka, Badgasteina v Salzburg. Dopoldne ogled znamenitosti mesta, ob 13. skupno kosilo v Spiegel-Keller-u. Popoldne izlet na Gaisberg. Ob 20.25 odhod v München. V ponedeljek, torek in sredo ogled znamenitosti mesta in razni izleti. V četrtek 11. oktobra povratek iz Münchena ob 7.45 v Badgastein. Tu je triurni postanek. Ob 15. nadaljevanje vožnje preko Jesenic v Ljubljano. Zahtevajte programe! Prijave sprejema »Putnik« v Ljubljani **do 24. t. m.**

Cena vožnje Ljubljana—München in nazaj III. r. 490.— Din, II. r. 660.— Din. Ljubljana—Salzburg in nazaj III. r. 300.— Din, II. r. 450.— Din. Cena cele oskrbe (prenočišče in hrana) odvoz in dovoz v hotele, ogled mesta pod strokovnim vodstvom, napitnine, takse 1.100 Din za osebo.

Radijski in ostali avtomatski aparati ter pavšalna taksa

Komaj se je nekoliko uredilo vprašanje plačevanja tantijem z različnimi in vedno večji meri se pojavljajočimi avtorskimi centralami, že se je pojavila druga obdačitev in sicer potom državne finančne uprave. Od vseh strani prejemo pritožbe, da je začela finančna uprava popisovati po naših lokalih radijske aparate s tem namenom, da predpiše nato tudi pavšalno takso po tar. post. 99a taksnega zakona. V tej tar. post. se v resnici navaja, da se določi taksa povprečno za 1 dan onim lokalom, v katerih se prodajajo pijače in jedila in v katerih se zbirajo ljudje zaradi zabave, plesne veselice in razvedrila, poslušajoč petje, godbo, radijske aparate in druge glasbene avtomate. Finančna uprava napravlja pri tem veliko pogreško, ker ne upošteva, da se ne zbirajo ljudje po naših gostilnah

AUGUST AGNOLA

LJUBLJANA
DUNAJSKA CESTA 13

ZALOGA RAZNOVRSTNEGA
NAMIZJA ZA GOSTILNE,
HOTELE IN KAVARNE

v svrhu zabave, plesnih veselice ali razvedrila, temveč v pretežni večini zato, da se okrepčajo.

Razumeli bi tedaj, če bi se pavšalna taksa po 99a tar. post. določevala samo tam, kjer so veselice ali druga razvedrila na dnevnem redu, ne pa tudi tedaj, če se gostu, ki se pride okrepčat, zasvira kak komadič z radijskim ali kakim drugim avtomatskim godbenim aparatom.

Obrnili smo se naravno v tej zadevi na pristojna mesta s prošnjo, da se izda davčnim upravam točna tolmačenja, ki naj bi se glasila v naprošenem smislu, če pa ne bodo tudi predstavke ničesar zalegle, potem ne moremo drugega svetovati, kakor da se opusti dosledno vsako izvajanje godbe po gostilnah. Tak postopek bo najhitreje prepričal merodajne kroge, da ni mogoče pretiravati davčnega vijaka, ki je itak pri gostilniški obrti že najbolj občuten.

Kršitev avtorskega zakona

Zvezna organizacija je prejela od Centralne zadruge jugoslov. avtorjev sledeči dopis:

»Centralna organizacija jugoslovenskih avtorjev« tem potom še enkrat vljudno prosi »Zvezo združenj gostiln. obrti dravske banovine«, da opozori vse g. gostilničarje, hotelirje, kavarnarje itd., kateri imajo v svojih prostorih radio-aparate, gramofone, glasovirje ali druge vrste glasbo, da prijavijo to »Centralni zadrugi jugoslovenskih avtorjev« poslovalnica Ljubljana, Livada 29.

Ker se bo sedaj po nalogu »Centralne« vsako neopravičeno izvajanje glazbe brzpogojno naznanilo sodni oblasti in zahtevalo kazensko postopanje v smislu §§ 48., 49., zakona o zaščiti avtorske pravice, zato opozarjamo vse prizadete, da nemudoma naznanijo vsako vrsto glasbe, ki se **vrši ali se bo vršila** v njihovih prostorih po gori označenem zakonu.

Važen sklep občinskega odbora v Dol. Logatcu glede pobiranja občinske trošarine na vino

Ker odvisi glasom zadnje okrožnice banske uprave pobiranje občinske trošarine od onega vina, ki ga privatnik dobiva neposredno od producenta od sklepov občinskih odborov, je bil jako primeren predlog g. odbornika Ivana Škrlija, ki je bil sprejet v sledeči vsebini:

»V smislu okrožnice kr. banske uprave dravske banovine v Ljubljani II. No. 10463/8 z dne 11. maja t. l. predlagam, da občinski odbor sprejme sledeči sklep:

Ker finančna kontrola v Logatcu kot merodajni faktor za pobiranje občinske trošarine odklanja kontrolo, oziroma vsled sedanjega zakona nima moči nad producenti vina oziroma njihove prodaje, a v smislu zgoraj navedene okrožnice kr. banske uprave in sejnega sklepa te občine, s katerim je dolžan vsak plačati občinsko trošarino, se v bodoče prepove vsak dovoz vina v tukajšnjo občino s strani producentov, kakor tudi vsaka prodaja, vse dotlej, dokler ti prodajalci ne založijo za dovoženo količino vina potrebno vsoto pri občini odnosno pri fin. kontroli, ki pa naj se v slučaju neprodaje njim povrne.

Da pa bo mogoča kontrola, naj se nastavi en uslužbenec, katerega je plačevati oziroma honorirati iz fonda te trošarine. Ta uslužbenec naj bi bil nastavljen le začasno in brez pravne obveznosti občine do njega. (Od zasačenega vina dobi 50% obč. troš.)

Dolžnost slednjega je, voditi strogi nadzor nad v občino dovoženim vinom, pobirati od producentov občinsko trošarino, oziroma skrbeti, da občina glede trošarine ne bode prav v ničemer prikrašana. Dalje se zabranjuje vsaka prodaja vina oziroma trošarini podvrženih predmetov pod kozolci in šupami ter se določi za to prodajo prostor na dvorišču občinske hiše.

Ta sklep občinskega odbora je imel jako ugoden vpliv na šušmarstvo, ker je v precejšnji meri ponehalo. Priporočamo vsem gg. občinskim odbornikom navedeni predlog v tehnični premislek, kar bo le v korist občinskih financ.

Pobijanje šušmarstva

Vkljub temu, da so bila izdana že svoječasno stroga navodila glede pobijanja šušmarstva v splošnem, mora posebno gostilničarska obrt trpeti radi šušmarstva z vinom po vseh mogočih osebah največ škode. Mnogo odvisi seveda od krajevnih upravnih oblasti v koliko nadzirajo izvajanje dosedaj izdanih odredb kr. banske uprave. Nekatera sreska načelstva so izdala v to svrhu posebne razpise na žandarmerijske postaje in občinska načelstva. V zadnjem času je izdalo sresko načelstvo v Celju poseben razpis, ki je precej učinkoval na šušmarje in ki se glasi sledeče:

»Županstvu občine Celje, okolica, Združenju gostilniških podjetij v Celju in Vojniku.

Na pritožbe, iznešene v zadevi točenja vina lastnega pridelka ter krošnjarijenja z vinom opozarjam naslovo zato, da so izšla na vse orožniške stanice navodila, da najstrožje postopajo proti vsem označenim kršiteljem obrtnih in trošarinskih predpisov. Vsekakor pa naj tudi strokovna združenja v vseh vprašanih podpirajo orožništvo s polnim razumevanjem, ker le na ta način bo mogoče doseči uspehe in odpraviti vse te nezdružive pojave.

Kakor rečeno, so začeli varnostni organi na podlagi te odredbe upravnega oblastva z vso marljivostjo preganjati šušmarje in bi bilo želeli, da bi slične ukrepe podvzele tudi ostale upravne oblasti.

Vinske cene so se okrepile

Iz vinorodnih okolišev naših krajev prihajajo poročila, da bo letošnja vinska letina zelo pičila. Nekateri celo trdijo, da bo pridelek za polovico manjši nego lani. Slabe vremenske razmere so pospeševale bolezen, poleg tega je pa tudi toča napravila precejšnjo škodo. Zaradi slabih izgledov letine so cene vinu povsod že precej poskočile in sicer za najmanj 50, pa tudi celo za 100%. Banatsko vino pa se je podražilo kar za 200%. Trgovina je v zadnjem tednu v znatni meri kupila zaloge pri vinogradnikih in kupuje danes tudi že slabše vrste vina.

Kdaj mora vdova po smrti obrtnika namestiti poslovojdjo?

Na podlagi § 14 zakona o obrti je izdal trgovinski minister pravilnik o postavljanju poslovojdje pri obrtih, ki jih po močevi smrti vodijo vdove. Po teh predpisih so dolžne vdove namestiti poslovojdjo kadar gre za naslednje obrti: Proizvajanje pušk in strelnega orodja, strojno ključavničarstvo, mehanične obrti, in obrti, ki se bavijo s precizno mehaniko, proizvajanje medicinskih in kirurških

aparatur in inštrumentov, tiskarne, litografije, psilografije, cinkografije, proizvajanje umetnih mineralnih vod, proizvajanje municije, eksploziv in pirotehničnih predmetov, podjetja za inštalacije vodovodov, plinovodov in kanalizacij ter podjetja za inštaliranje električnih naprav za razsvetljavo in pogon. Pri ostalih obrtih vdova ni dolžna postaviti poslovojdjo, če to zakon izrecno ne predpisuje.

Razglas kr. banske uprave radi nerednega plačevanja prispevkov Okrožnemu uradu za zavarovanje delavcev

Kr. banska uprava je dne 19. julija 1933. izdala sledeči razglas:

Ugotovilo se je, da delodajalci v območju Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani zaostajajo s plačevanjem prispevkov za svoje zavarovane člane. Ker zbog tega neplačani prispevki stalno naraščajo, more urad le z največjo težavo zadostiti svojim obveznostim ter je s plačilom oskrbnih stroškov bolnicam celo v zaostanku. Radi nerednega plačevanja prispevkov so se znatno povečali upravni stroški socialnega zavarovanja, ter se je moral pomnožiti izterjevalni aparat.

Dogajajo se celo primeri, da delodajalci odbijajo z zakonom del prispevkov od mezde svojim nameščenecem, vendar pa tudi tega dela ne predokazujejo Okrožnemu uradu.

Zaradi tega opozarjamo vse delodajalce, naj brezpogojno zadostijo svojim zakonitim obveznostim ter redno plačujejo zavarovalne prispevke, ker jim bo le tako mogoče ogniti se neizbežnim kazenskim posledicam. OUZD pa se mora s tem zaimeniti po zakonu mu poverjeno nemoteno poslovanje.

Razno

Združitev občin v dravski banovini.

Po uredbi z dne 8. septembra t. l. bo v dravski banovini mesto dosedanjih 1069 samo 360 občin, katere bodo razdeljene po srezih tako-le:

V srezu Brežice 16, Celje 18, Črnomelj 7, Dol. Lendava 11, Dravograd 11, Gor. grad 9, Kamnik 18, Kočevje 14, Konjice 7, Kranj 15, Krško 19, Laško 8, Litija 14, Ljubljanska okol. 24, Ljutomer 14, Logatec 12, Maribor desni breg 15, Maribor levi breg 17, Metlika 4, Murska Sobota 19, Novo mesto 16, Ptuj 28, Radovljica 14, Slovenjgradec 9, Šmarje pri Jelšah 13, in sreska izpostava Škofja Loka 9 občin.

Zasedanje banovinskega sveta. — Dne 4. septembra 1933. je zasedal banovinski svet, ki je sklepal o uredbi o sestavi kandidatnih list, o sestavi in poslovanju volilnih odborov in o postopanju pri glasovanju pri občinskih volitvah v smislu čl. 31 zakona o občinah. Nadalje je razpravljal tudi o načinu porabe in porazdelitve dohodkov »Bednostnega sklada« za leto 1933/34.

Volitve v dravski banovini. Občinske volitve so razpisane za dne 15. oktobra 1933.

Namesto dosedanjega banovinskega svetnika za mursko-soboški srez g. Faflika Franca, župnika v Kantovcih je postavljen g. Kuhar Štefan, posestnik in mlinar v Puconcih.

Združenje gostilniških podjetij v Ljubljani javlja sklep občnega zbora z dne 18. julija t. l., da bo združenje ugovarjalo vsaki ustanovitvi novega bufeta ali točilnice, ker za to ni podana prav nikakr krajevna potreba in ker je resno ogroženo redno gostilničarstvo, ki preživlja najtežje čase. Dotični, ki bi nameravali ustanoviti vinotoč se na to opozarjajo, da se potem ne bodo mogli izgovarjati, da niso bili o tem obveščeni in so imeli valed tega katerekoli investicijske stroške.

Združenje gostilniških podjetij v Ljubljani:

predsednik: Fr. Kavčič,

tajnik: Bežek.

Postopanje fin. oblasti pri izdaji občinskih pravic. Finančne oblasti nimajo pravice zahtevati pri izdaji točilnih pravic od strank uverjenja o

osebnih pravicah. Z obrtnim zakonom je izmenjen deloma pravilnik o gostilnah in kavarnah, kakor tudi zakon o taksah in je ukinjena tar. post. 61 taksnega zakona, dočim je tar. post. 63 taksnega zakona ostala še dalje v veljavi. Radi tega ne smejo finančne oblasti zahtevati pri izdaji točilnih pravic od prosilcev uverjenje o osebni pravici, temveč samo dovolilo, ki ga je izdalo pristojno obrtno oblastvo in pa potrdilo o plačanih neposrednih davkih.

Vinski zakon in kletarski vedež. Druga, predelana in pomnožena izdaja. — Pravkar smo prejeli to knjigo. Trdovezano. 226 strani. Cena 50 Din. V samozaložbi pisca: Andreja Žmavc, Maribor, Gosposka ulica 50. Čekovni račun 16.086 pri poštni hranilnici, podružnica v Ljubljani. Za vinarje, vinarske in kletarske zadruge, kletarje, gostilničarje, trgovce z vinom in sprituozi, za vinske konzumente in kletarske kontrolne organe, pa tudi za pravnika, narodnega gospodarja, organe finančne uprave in prometne ustanove. O aktualnem izdanju še izpregovorimo.

Davščine mestne občine Celje. Glasom razglasa kr. banske uprave z dne 23. VIII. t. l. je mestna občina v Celju upravičena pobirati v proračunskem letu nastopne davščine: 50-odstotno občinsko doklado na državno zemljarino, zgradarino, pridobitno na državni družbeni davek, na državno rentnino in na državni službeniški davek, 5-odstotni najemniški dinar, kanalisko pristojbino, 30 p od porabljenega m² vode. Od vina po 1.50 Din od litra, od vinskega mošta 50 p od litra, od piva 1 Din od litra, od šumečega vina po 25 Din od stekl. po 7/10 l. Davščina na kvartanje v pavšaliranem iznosu 800 Din davščino na veselice na isti način kakor v letu 1932., vendar pa le v iznosu 10% od cene prodanih vstopnic, vodarino v mestu Celje za vsak m² vode 2 Din, zunaj mestnega teritorija za vsak m² 3 Din.

Davščine mestne občine v Mariboru. Z razglasom z dne 23. VIII. 1933. je upravičena mestna občina v Mariboru pobirati 45% občinsko doklado na zemljarino, zgradarino, pridobitno, družbeni davek in rentnino. Občinske takse, kakor v l. 1932. Komisijske pristojbine za obrtne in zdravstveno-higijenske komisije kakor v l. 1932. Trošarina na vino po 1.50 Din na liter in 100 p na liter vinskega mošta. V gostilniških obratih se priznava 15% odbitka kot kalo. Trošarina na pivo znaša 100 p na liter, od dneva razglasitve v Službenem listu, to je od 30. avgusta t. l. dalje pa 60 p na liter. Trošarina na navadno in oslajeno žganje, likerje in špirit po 5 Din hl¹⁰ alkohola. Trošarina na šampanjec 25 Din od velike, 12.50 Din pa od male steklenice. Kar se tiče trošarin, veljajo sledeči predpisi:

Trošarine pobira za mestno občino finančna kontrola.

Oproščena te davščine je vojna uprava za potrebe vojske. Dalje je oproščen čisti špirit, ki se uporablja v industrijske namene. Razen tega so oproščena davščine na vino vina od bere, mašna vina in vina preužitkarjev. Množina mašnega vina se določi za vsako župnijo od časa do časa sporazumno.

Znižano davščino na špirit plačajo lekarni, in to od vsakega litra ne glede na odstotek alkohola 5 Din. Isto ugodnost uživajo drogerije, toda samo za polovico množine, za drugo polovico plačajo normalno davščino.

Založne kleti se ne priznavajo. Stranke morajo alkoholne pijače, ki jih vnesejo v mesto, odnosno pripravijo za konzum, brez uradnega poziva takoj prijaviti in poravnati odpadajočo davščino. Edino gostilničarji plačajo davščino na vino šele od soda, ki se stavi na pipo.

Pri gostilničarjih in točilcih se ne prizna davčna prostost za vino lastnega pridelka za lastno uporabo, ker kontrola ni mogoča.

Prestopki (vtihotapljenje, odnosno utaja) se kaznujejo poleg redne davščine še s petkratnim iznosom. Kazen izreče brez kazenskega postopka mestno načelstvo.

V ostalem veljajo določbe razpisa kr. banske uprave dravske banovine v Ljubljani z dne 2. VIII. 1932., II. No. 14.919/1.

Gostaščino in sicer 13%, kakor v letu 1932., kanalščino 6%, kakor v letu 1932., vodarino 4% od kosmatega najeminskega donosa, odnosno najeminske vrednosti hiš, pri čemer se zaračuna ona množina vode, ki je dovoljena po vodovodnih predpisih, po 1 Din — večja poraba pa po 2 Din za kubični meter — kakor v l. 1932. Veselični davek in sicer 12% na vsako posamezno vstopnico na podlagi navedbe bivšega pokrajinskega namestnika za Slovenijo z dne 20. febr. 1922, št. 44/B. Mestna občina se ravna po državni davčni upravi. Kadar davčna uprava pobere 20%, zaračuni mestna občina 12%, kadar davčna uprava 10%, zaračuni mestna občina 6%, kadar oprošča davčna uprava, oprošča tudi mestna občina. Kinopodjetja plačajo 8% od vsake vstopnice, kakor v letu 1932.

V Mariboru se je ustanovila »Drava«, gospodarska zavarovalna zadruga r. z. z o. z., ki se bavi z ljudskim zavarovanjem, z zavarovanjem dote, gospodarske osamosvojitve in koles proti tatvini. Zadruga ima od ministrstva trgovine in industrije odobreno pravilnike. Centrala zadruge se nahaja na Kralja Petra trgu št. 6.

I. Vajeniški dom v Dravski banovini. Po zaslugi predsednika obrtnega odseka g. Rebeka in ostalih prvororcev za obrtniške pravice ter s krepko pomočjo Zbornice TOI, Ljubljanske občine in banske uprave se je dne 8. septembra t. l. otvoril v Ljubljani I. obrtniški dom, ki ima nad 40 velikih prostorov z lepo urejenimi spalnicami, učilnicami in delavnicami.

S tem domom je bilo izvršeno veliko in pomembno delo za napredek našega obrtnega naraščaja, ter se tudi mi priključujemo čestitkam.

Oddaja zakupa bufeta na postaji Bp. Brod. Oddaja se bo vršila potom ofertne licitacije z dne 28. IX. t. l. pri Direkciji drž. železnic v Sarajevu. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani.)

Oddaja zakupa restavracije na postaji Maribor gl. kol. se bo vršila potom licitacije dne 4. oktobra t. l. pri Direkciji drž. žel. v Ljubljani. (Razpis je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani.)

Oddaja zakupa restavracije na postaji Čačak se bo vršila potom ofertne licitacije dne 26. septembra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani.)

V zakup se odda hotel »Imperial« v Kovinu. Za pogoje se izve pri ravnateljstvu zvezne organizacije v Ljubljani.

Pozor pred sleparjem! ADAC — Motorwelt, službeni list des Allgemeinen deutschen Automobilklubs E. V. v Münchnu nam sporoča v svrhu objave sledeče: V Vašem okolišju se je pojavil neki Maks Geisler, ki se izdaja za pooblaščenca omenjenega službenega lista, splošnega nemškega avtomobilskega kluba v svrhu pobiranja oglasov.

Geisler je že na Madžarskem in sedaj v Vašem okolišju pod lažnimi pretezami nabral oglase in sprejemal predplačila.

Uprava naznačenega lista nas naproša, da svarimo vse naše hotelirje in restavratere pred Maks Geislerjem, ki ni upravičen, da se izdaja za zastopnika.

Dolžnosti in pravice kletarskega nadzornika

Prejeli smo: Prosimo pojasnila, kake pravice in dolžnosti imajo kletarski nadzorniki in njih pomočniki, da se znamo v slučaju nadzora zadržati?

Odgovarjamo, da zadevna pojasnila odn. razlage najdete v zakonu o vinu in pravilniku za izvrševanje tega zakona, kakor je prinesel Uradni list dravske banovine 29. kos l. 1930 in 20. kos l. 1931. Še lepše z vsemi podrobnostimi razlagami pa najdete zaželeno v knjigi »Vinski zakon in kletarski vedež«, kakor jo je priredil in

Koroška cesta 19

se dobi pri Andreju Žmavc, direktor vin. šole v pok. in v. d. pomočnik klet. nadzornika v Mariboru, Gosposka ul. št. 50. Najvažnejše v izvlečku pri našamo na tem mestu:

Kontrolno službo za izvrševanje zakona o vinu vrši točasno v Dravski banovini kletarski nadzornik pri kralj. banski upravi v Ljubljani in pomočnik klet. nadzornika pri sreskem načelstvu v Mariboru.

Člen 18 vinskega zakona govori o dolžnostih in pravicah kletarskega nadzornika:

Kletarski nadzorstveni organi morajo v svojem področju osebno ali po pooblaščenem pomožnem osebju redno pregledovati kleti, delavnice in prodajalnice vseh podjetij, ki spadajo pod kontrolo po tem zakonu, zlasti ko se dela v njih. Poleg tega morajo vršiti kontrolni organi tudi izredne preglede teh prostorov po pokazani potrebi, če sumijo, da se kršijo odredbe tega zakona, na vsako naznanilo občinskih oblastev, gospodarskih društev in finančnih organov, pa tudi poedincev. Vse poslovne tajnosti, za katere zvedo kontrolni organi ob izvrševanju kontrole po tem zakonu, morajo čuvati kot take proti vsem nepozvanim osebam.

Lastniki ali njih namestniki morajo puščati državne kontrolne organe v svoje kleti, delavnice in prodajalnice ter jih spremljati skozi vse oddelke, kjer hranijo mošt, vino in druge proizvode in tvarine spadajoče pod kontrolo po tem zakonu, jim dajati vsa potrebna pojasnila ter jim predlagati na zahtevo materialne in denarne knjige.

Če se kdo kontrolnemu organu ob vstopu v prostor ali ob izvrševanju njegove službene dolžnosti upira, mu morajo na zahtevo pomagati pristojna občna upravna oblastva.

Pojasnilo: Če lastnik ali njegov namestnik ne pokaže kontrolnemu organu vseh klet, in shramb, koder hrani mošt in vino, ali mu brani pristop v te shrambe, se kaznuje po § 26. cit. zakona z zaporom od 7 do 30 dni in z globo od 100 do 10.000 Din.

Člen 19. zakona o vinu govori o jemanju vzorcev:

Če ugotovi kletarski nadzornik ali kdo izmed pooblaščenega pomožnega osebja, da pregledani proizvod ali pregledano enološko sredstvo ne ustreza odredbam tega zakona, vzame potrebno število vzorcev tega proizvoda ali sredstva ter sestavi zapisnik. Vzorce se jemljejo in pečatijo spričo imetnika ali njegovega pooblaščenega namestnika, ki mora podpisati zapisnik; če pa se temu upre, se vzamejo in zapечатijo v prisotnosti dveh prič, ki podpišejo zapisnik. Pri tem opozori kontrolni organ lastnika, da je po tretjem odstavku § 28. tega zakona njemu samemu v prid, če ne da v promet in ne skrje proizvoda, od katerega so se vzeli vzorci, dokler se vprašanje ne reši. En vzorec dotičnega proizvoda mora poslati kletarski nadzornik v roku 24 ur pristojnemu laboratoriju in to sporočiti pristojnemu nadrejenemu oblastvu. Če lastnik zahteva, da kontrolni organ zapečateni vzorce tudi njemu.

Če se kdo zaloti pri ponarejanju vina, mu je vino zapleniti, njega pa kaznovati po predpisih.

Pojasnilo: Lastnik lahko zahteva: 1) da se kontrolni organ legitimira, 2) da pregledu prisostvujeta dve prič, ki zapisnik podpišejo, 3) da se vzorci zapečatijo razen s pečatom nadzorovalnega organa tudi z njegovim pečatom in da se mu od teh vzorcev pusti vsaj eden izvod.

O oporečenih spisih in knjigah nadzornik sestavi zapisnik, vzame po 2 vzorca tiskovine ter pošlje vse vkup ministerstvu kmetijstva v oceno.

Se podrobneje o pravicah kletarskega nadzornika govori člen 48 pravilnika za izvrševanje zakona o vinu, in sicer:

Pravice kletarskega nadzornika so:

1) Da sam ali v spremstvu policijskih in sanitetnih organov občin upravnih oblasti hodi v kleti in v druge prostore, v katerih se pripravljajo ali hranijo vino in drugi proizvodi, ki so pod kontrolo po zakonu o vinu, ter vrši pregled teh proizvodov, po potrebi pa tudi materialnih knjig dotičnega podjetja. Pri vsakem takem pregledu mora na zahtevanje lastnika ali njegovega namestnika le-temu pokazati izkaznico (legitimacijo), podpisano od

strani ministerstva kmetijstva, da je pooblaščen vršiti te preglede po zakonu o vinu. Kadar vrše ta pregled v imenu kletarskega nadzornika drugi pooblaščen organi, morajo tudi oni pokazati lastniku ali njegovemu namestniku pooblastilo za to, izdano ali od ministrstva ali od pristojnih občin upravnih oblastev — banskih uprav in sreskih načelstev.

2) Da jemlje vzorce sumljivih pijač in drugih proizvodov, ki so pod kontrolo po zakonu o vinu.

3) Da po potrebi zahteva od najbližjega občnega upravnega oblastva, da se mu prideli eden ali več spremeljancev.

4) Da more po izvršenem službenem poslu izročiti vse zapisnike in vzete vzorce proizvoda sreskim ali občinskim načelstvom, ki jih takoj dalje službeno dostavijo pristojni postaji ali drugemu zavodu.

Kletarstvo

Skrb za vinsko posodo

Prijatelj lista nam piše: »Niso tudi pri gostilničarjih vina, ki imajo kako bolezen ali napako. Skoro ravno redki slučaj, da se dobi ne samo pri vinogradnikih, temveč največkrat pa ima vino neprijeten duh in okus po slabi posodi, da ima duh in okus po plesnobi ali po zatohlem ali da je celo cikasto radi cikaste posode. Seve da taka vina potem ne grejo v konzum, sod je zelo dolgo na pipi in se vsled tega vino potem še bolj pokvari. Če se prav spominjam, ste o čiščenju in negi vinske posode že nekaj pisali. Ali ravno poglavje o vinski posodi je tako važno, da bi o njem skoraj v vsaki številki naj nekaj omenili. Kakor dnevno molimo »Očenaš«, tako bi pravilno čiščenje, oskrba in nega vinske posode morala preiti našim vinogradnikom in gostilničarjem takorekoč v me-so in kri. Tudi na ta način bi se nekoliko omilila vinska in gostilničarska kriza in bi se vinski konzum za nekaj povečal. Rad čitam Vaše članke iz kletarstva, posebno so mi všeč majhne razprave v »Vprašanjih in odgovorih«. Mnogo zlatih zrn je tu in bodite prepričani, da so Vam naši gostilničarji za Vaše razprave iz kletarstva zelo hvaležni. Le tako naš hujše in po možnosti upoštevajte mojo prošnjo in priredite večkrat take »eksercicije« o vinski posodi.«

Tako prijatelj našega lista. Seveda hočemo tudi za naprej redno prinašati kratke, poljudne, poučne članke in pojasnila iz vseh vprašanj našega, za gostilničarsko obrt tako važnega kletarstva. K negi vinske posode pa se hočemo ponovno povrniti. Za danes naj veljajo naslednje vrste in opomini:

Prvo načelo umnega kletarstva je snaga, snaga in še enkrat snaga. Brez snage ni moči pridelati dobrega, čistega, stanovitnega vina brez napak in tujega okusa.

Mnogo se pri nas vina pokvari vsled slabe posode. Mnogo vina, osobito po deželi, dobi duh po zatohlem ali plesnivem sodu. Hujše so pa še boleznine vina, ki nastanejo vsled tega, ker je vino ležalo v posodi, okuženi po škodljivih mikroorganizmih. In tako se rado zgodi, da se vino v posodi skali, scika ali zavrè. Močno vino v vročem poletju, zlasti če sodov vedno ne zapolnjujemo, rado scika. Šibko vino, če ga pravočasno ali sploh ne pretočimo, pa rado zavrè.

V posodo, v kateri je bilo prej skvarjeno vino, se ne sme nikdar drugega vina poprej napolniti, dokler se te temeljito ne osnaži in ne razkuži, sicer je skoraj gotovo, da se bo v njej tudi naslednje vino pokvarilo.

Zato priporočamo zlasti našim gostilničarjem, da svojo posodo držijo v redu, da jo dobro negujejo. Le tako se bomo povzpeli na avišjo stopnjo v kletarstvu. Zares škoda je vsakega vina ali mošta, ki se spravi v slabo posodo.

Kanaste (bersnate), cikaste sode ali sode od zavrelke najpoprej znotraj dobro postrgajmo, potem temeljito izdrgnimo s krtačo in z vodo.

Pivovarna in žganjarna

Jos. Tscheligi v Mariboru

Koroška c. 2 - Telefon 2335

priporoča svoje izborni

**PIVO NAJBOLJŠE
KVALITETE**

ter izvrstno slivovko, rum, pivsko

in vinsko droženko, likere i. t. d.

Vodi, s katero sod pomivamo, dodamo nekaj žveplenokislega apna. Nato sod zakuhamo z vrelo vodo, ki ji pridenemo 2—5% sode. Zakuha pa moramo še toplo izliti iz sode, drugače ne koristi nič. Bolj ko je sod po slabih mikroorganizmih okužen, večkrat ga je treba zakuhati tako, da se doge in dna pregrejejo in mikroorganizmi v luknjicah lesa, iz katerega je sod izdelan, zamorijo. Nazadnje izperemo sod še s čisto vročo in nato z mrzlo vodo in ga pustimo posušiti. Če ga v kratkem ne rabimo, ga moramo potem, ko je suh, zažveplati, zabiti in spraviti v shrambi ali kleti, ki ni prevlažna. Tudi zunaj kaže sode z isto tekočino, to je z vročim sodovim lugom, in nato z raztopino žveplenokislega apna pomiti. Sod se tako ne le bolje ohrani od gnilobe, temveč je tudi za hranjenje vina bolj pripraven nego zunaj umazan ali plesniv sod.

Če imajo sodi slab duh, jih moramo ravnatoko dobro zakuhati. Ako so pa sodi znotraj plesnivi, jih je treba najprej suho postrgati, da pride vsa plesniva plast do zdravega lesa ven iz sode. Plesnoba se najbolj drži v razpokah, špranjah ali za odpadno skorjo vinskega kamna; zato moramo to vse pred zakuhanjem jako skrbno in temeljito iz sode postrgati. Potem smemo šele sod zakuhati, nikdar pa ne poprej! Nazadnje še izplahnemo sod s čisto vrelo in potem še s čisto hladno vodo.

Da se prazen sod ne pokvari — ne spleni — ga je vselej takoj po izpraznjenju dobro pomiti, povezniti, da se osuši in nato zažveplati in zabiti. Pred uporabo se sod dobro zopet pomije. Le tako se ohrani posoda zdrava in le tako je mogoče ohraniti vino zdravo in brez slabega okusa.

Ponavljamo: Prvo načelo umnega kletarstva je snaga. Brez snage ni moči pridelati dobrega, čistega, stanovitnega vina brez napak in tujega okusa.

Za katera vina in kako rabimo želatino za čistilo?

Želatino rabimo le pri navadnih, namiznih, belih, zlasti mladih vinih, ki nimajo nikake posebne cvetice (buketa). Posebno ugodno upliva želatina na trda, to je na čreslovini bogata vina, ki se jim z močnim čiščenjem z želatino vzame trpkost, neprijeten okus. Dalje čistimo z želatino taka bela vina, ki imajo rujavorumen ali neprijetno barvo, da postane vino bolj svetlo, torej lepše barve. Slednjič jemlje želatino tudi tuj duh in okus, če n. pr. hočemo iz vina odstraniti duh po pustem, plesnivem sodu, po žganju, hrastovem lesu itd.

Želatina je fin, čiščen lim, ki se dobi v trgovini v tenkih listih ali tablicah. Najbolj znane marke so »Laine« in »Coignette«.

Želatina vina v kratkem času kristalno lepo očisti. Pripravi se takole: Na 1 hl vina vzamemo navadno 12—15 gramov želatine. Da pa more želatina v vinu delovati in ga očistiti, moramo vinu 2—3 dni pred čiščenjem z želatino dodati čreslovine (tanina) in sicer polovico do dve tretjini toliko kolikor želatine, t. j. 6 do 10 gramov tanina. Tanin je rumen-

kasto bel prašek, ki se poprej v finem spiritu raztopi in šele potem vinu primeša; trpkost, zagatna vina pa primesi čreslovine ne potrebujejo.

Odtehtano želatino namakamo do 24 ur v čisti hladni vodi in želatina se sedaj omehča, da je mehka kakor milo. Potem se voda odlije, želatina se zreže na drobne koščke in se polije z gorko vodo (na vsakih 10 gramov vzamemo en kozarec vrele vode) in se potem toliko časa s kako žlico meša, da se raztopi. Ohlajena raztopina želatine se vlije v čisti škaf, kjer se pomeša z vinom in s posebno metlico raztepe, da postane tekočina bela in gosta kakor smetana. S prelivanjem iz škafe v škaf se spremeni raztopljena želatina v lepo, gosto peno, ki vino še bolje čisti.

Tako pripravljeno raztopino želatine vlijemo v sod in jo tam z vinom dobro pomešamo. Potem pustimo sod vsaj 14 dni popolnoma pri miru, da se želatina more poleči na dno sode. Nato sod previdno nastavimo in pretočimo čisto vino v zmerno zažveplan čist sod. Če se vino v tem času ni dovolj očistilo, ga ne žveplamo, ampak samo pretočimo, dodamo takoj čreslovine in čiščenje z želatino teden pozneje ponovimo. Pri drugem čiščenju se navadno očisti vsako vino, ako je sicer brez napak. Dalje kakor tri tedne pa ne sme vino ležati na želatini, ker drugače bi se pričelo čistilo kvariti in bi pokvarilo tudi vino.

Želatina in čreslovina (tanin) se dobi pri kmetijski družbi in v drogerijah.

Razglasi

Okrožno sodišče v Mariboru je s sodbo z dne 27. II. 1931 Kps Bl. 2033/30 v smislu § 54 uredbe o izvrševanju očitvalnih odredb prepovedalo Kocbek Vincencu, posest. sinu, rojenemu 4. 3. 1903 v Vukovskem dolu, srez Maribor, levi breg, stanujočemu v Vukovskem dolu zahajati v krčmo za dobo 2 let, to je od 15. 7. 1932 do 15. 7. 1934.

Sresko načelstvo Maribor desni breg, je s svojim odlokom z dne 7. 3. 1932 No. 3571/1 prepovedalo Potočniku Jožefu, delavcu, roj. 17. 3. 1906, stanujočemu v Pivoli 63, zahajati v krčme za dobo 2 let t. j. od 26. 4. 1932 do 25. 4. 1934.

Sresko načelstvo v Črnomlju razglasa, da je okrožno sodišče v Novem mestu obsodilo Zopaničiča Jožeta, roj. dne 17. III. 1866 v Novem mestu, pristojnega v Črnomelj ter stanujočega v Črnomelj, prepovedalo zahajati v gostilne za dobo 2 let. Ta prepoved je stopila v veljavo 12. marca in ima moč do dne 12. marca 1934.

Sresko načelstvo v Litiji razglasa, da se je z razsodbo okrajnega sodišča v Litiji Kps 22/32-8 prepovedalo Drnovšku Antonu, roj. 1909, rudarju v Zagorju št. 89, posečanje gostiln od 26. 3. 1932 do 26. 3. 1934.

Sresko načelstvo Maribor levi breg razglasa, da je okrožno sodišče v Mariboru sodbo z dne 27. II. 1931 prepovedalo Pešl Jožefu, roj. 5. I. 1909 v Vukovskem dolu, stanujočemu istotam, zahajati v krčme za dobo 2 let, to je od 3. IV. 1932 do 3. IV. 1934.

Sresko načelstvo v Logatcu razglasa s svojim odlokom z dne 13. 7. 1932 No. 6743, da je deželno sodišče v Ljubljani s svojo razsodbo z dne 25.

junija 1932 Kzp. VI b 15/32 prepovedalo Alojziju Bajcu, roj. 2. nov. 1883 v Studenem pri Postojni, stanujoč v Cerknici št. 131 zahajanje v krčme za dobo 2 let, t. j. od 25. avgusta 1932 do 25. avgusta 1934.

Sresko načelstvo v Radovljici razglašča, da je po sodbi sreskega sodišča v Radovljici z dne 4. aprila 1933. Kps. 94/33-13, Mandeljcu Francu, roj. 20. maja 1881 na Bledu, pristojnemu v občino Breznica, srez Radovljica, dravska banovina, stanujočemu v Doslovčah št. 20, oženjenemu delavcu, prepovedano zahajati v krčme za dobo enega leta, t. j. od 4. aprila 1933 do 3. aprila 1934.

Sresko načelstvo v Kamniku poroča z dopisom Nc. 5619/1 z dne 14. VI. 1933, da je glasom sodbe sreskega sodišča v Kamniku prepovedano Rebolj Ivanu, roj. 22. VII. 1906 v Trzinu, tja pristojnemu in stanujočemu, samskemu, posestniškemu sinu in Pernetu Francu, roj. 18. X. 1909 v Trzinu, tja pristojnemu in stanujočemu, prepovedano zahajati v krčme do 4. decembra 1933.

Sresko načelstvo v Kamniku poroča z dopisom št. 5620/1 z dne 14. VI. 1933, da je prepovedano glasom sodbe sreskega sodišča v Kamniku Lukanu Francu, roj. 28. X. 1907 v Trzinu št. 84, samskemu posest. sinu, zahajati v krčme do 7. decembra 1933.

Sresko sodišče v Celju je s sodbo z dne 16. maja 1933. prepovedalo Čep Filipu, brusaču, roj. 1. 1892, stanujočemu v Pobrežju pri Mariboru, zahajati v krčme do 20. maja 1934.

Sresko sodišče v Kranju je prepovedalo Kuraltu Vincencu, roj. 1883. v Cerkljah, mlinarju, bivačemu v Cerkljah št. 20, zahajati v krčme do 2. junija 1934.

Sresko sodišče v Kranju je prepo-

vedalo Strupiju Alfonzu, roj. 1900 na Tirolskem, sedlarju, bivačemu v Bistrici, občina Naklo, zahajati v krčme do 27. maja 1934.

Sresko sodišče v Mariboru je prepovedalo Divjak Alojzu, roj. 1903 v Studencih pri Mariboru, zahajati v krčme do 7. maja 1934.

Sresko načelstvo v Gornjem gradu poroča z dopisom No. 4347/1 z dne 23. VIII. 1933, da je okrajno sodišče v Šoštanju z razsodbo z dne 13. XII. 1932 prepovedalo Podgoršek Alojziju in Ivanu iz Rečice ob Paki, sinovima posestnika, zahajati v krčme od 1. VIII. 1933 do 1. VIII. 1934.

Gostilna

z vrhom, velikim inventarjem, vodovodom in električno razsvetljavo na jako prometnem oglu v Zagrebu se da v najem. Jako prikladno za pečenje janjetine in čevapčičev. Pogoji povoljni. Vprašati: J. Hirjan, Zagreb Matičina ulica 2, I. kat.

Restavracija

se odda v najem v Sokolskem domu v Slovenjgradcu. Pojasnila daje Sokolsko društvo v Slovenjgradcu.

Pipe za sode — jedilno orodje
papirne servijete — zobotrebce
košarice za kruh
držala za časopise — galanterija
pletanine — papir itd.

Drago Rosina, Maribor
Vetrinjska ulica 26.

Kavarna

na jako prometnem kraju v Ljubljani se prodaja. Ponudbe na upravo lista pod »Kavarna«.

TELEFON 2573

CENTRALNA VINARNA

LJUBLJANA • FRANKOPANSKA UL. 11 • ŠIŠKA
PRIPOROČA SVOJA PRVOVRSTNA, ZAJAMČENO PRISTNA VINA
ZMERNE CENE! TOČNA POSTREŽBA!

Kdor ne pozna kletarstva, ne razume vinskega zakona!

Izšla je težko pričakovana, že davno nujno potrebna, prekoristna knjiga „Vinski zakon in kletarski vedež“

z najvažnejšimi, točnimi navodili za pravilno vinsko gospodarstvo s kletarstvom. XII + 176 strani. Trdo vezana s poštno vred 50 Din.

Za slovenščine nevesče interesente v nemškem prevodu brešura (62 strani):

„Das jugoslawische Weingesetz“
Preis — einschließlich Postporto — 16 Din.

Oboje v samozaložbi pisca: **Andrej Žmavo, Maribor**, Gosposka ulica 50, Položnice — čekovni račun št. 16.086 — so na razpolago.

Nabava se poplača stotere v najkrajšem času, zato z njo ne odlašaj!

„DRAVA“

gospodarska zavarovalna zadruga r. z. o. z.

v Mariboru, Kralja Petra trg 6

Telefon 25-06

Zavaruje:

1. za slučaj smrti ali doživetja osebe od 21. do 80. leta starosti;
2. do to otrokom;
3. sredstva za gospodarsko osamosvojitev;
4. kolesa proti tatvini

po najugodnejših pogojih

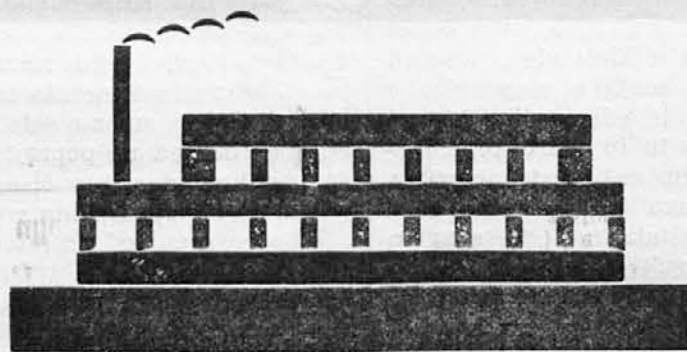
Zahtevajte prospekte!
Sprejemajo se zastopniki v vseh občinah!

SIR - SALAME IVAN L. UHLER

Najcenejši izvor za nakup sira, salam, kakor ostalega provijanta za turiste, izletnike itd. Gostilničarji engros cene.

L. UHLER, trgovina z delikatesami
Maribor, Glavni trg 14 (Rotovška hiša)

Oglašujte!

Delniška pivovarna „UNION“

== Ljubljana, Laško in Maribor ==

priporoča svoje prvovrstno dvojno marčno pivo,
eksportni ležak in temno pivo, varjeno po bavar-
skem sistemu „HERKULES“, „PORTER“ in
„BOCK“ vsem cenj. gostilničarjem in gostom

Z odličnim spoštovanjem

Delniška pivovarna „UNION“

== Ljubljana, Laško in Maribor ==

VABILO

NA

SKUPŠČINO

gostilničarjev, hotelirjev in kavarnarjev Dravske banovine, katera se vrši

12. AVGUSTA OB 10. URI DOPOLDAN

ob priliki „Mariborskega tedna“ v dvorani
«UNION» v Mariboru s sledečim

dnevnim redom:

1. Trošarinski zakon in njegove posledice
2. Položaj naše hotelirske industrije
3. Tujski promet in gostilničarstvo. Sodelovanje tujsko-prometnih in gostilničarskih organizacij
4. Eventuelni referati delegatov ostalih banovinskih organizacij
5. Resolucije

Na skupščino so vabljene tudi gostilničarske organizacije iz cele države

Po zborovanju **skupno kosilo** v hotelu „Orel“ v Mariboru

Pričakujemo, da se tega zborovanja udeleži sleherni pripadnik naše obrti, ker lahko izrabi ugodno prilžnost **polovične vožnje** po železnici. **Legitimacije za polovično vožnjo** je dobiti pri gostilničarskih zadrugah, pri »Putniku« in vseh denarnih zavodih. Te legitimacije se smatrajo obenem kot vstopnice na razne prireditve »Mariborskega tedna«

Tovarišice in tovariši! Neznosno stanje v katerem živi danes naša obrt nas ponovno sili, da vzdignemo glas v obrambo svojih pravic in svojega obstanka, zatoorej vsi na skupščino

Zveza gostilničarskih zadrug v Mariboru